

Rigtige rammer til vinduet

Når du har monteret et nyt vindue, er du kun halvvejs. For der skal lysninger, indfatninger og vinduesplade op, før vinduespartiet er færdigt. Se her, hvordan du billigt kan skræddersy et resultat, der passer perfekt til dit hus.

Det er nemt at falde for fristelsen og købe lysninger, indfatninger og vinduesplade som halvfærdige sæt, når du skal ramme det nye vindue ind. For det er både enkelt og overskueligt. Men prisen er relativt høj, og du kan langt fra altid finde en løsning, der passer til husets øvrige stil.

Derfor er der heller ingen tvivl hos os om, at vi kan opnå et flottere resultat, hvis vi selv skræddersyr vinduesplade,

indfatninger og lysninger til det nye vindue. Det koster ganske vist noget tid, men det færdige resultat er det hele værd. Og prisen er samtidig helt i bund.

Lysningerne er der ikke mange ben i. Det samme gælder indfatningerne – her er det sværeste at finde nogle med den ønskede profil. Men med vinduespladen må du træffe et valg. Skal den i plan med væggen eller – som vi har valgt – stikke et stykke ud fra væggen? Det sidste er

det sværeste, da det kræver, at vinduespladen bliver understøttet. Men vi synes, at det passer bedst i dette tilfælde.

Uanset valg af metode skal der laves en afslutning på undersiden. Er pladen i plan med væggen, er det oplagt at lade indfatningerne fortsætte hele vejen rundt. Men det duer ikke, hvis pladen skal stikke ud. Så da vores vindue sidder i et svensk træhus, faldt valget på en flot profileret dekorationsliste.

Gør Det Selv

SVÆRHEDSGRAD:

Opgaven kræver ikke de store forudsætninger. Men for at sikre dig, at vinduespladen ligger helt vandret, skal du være nøjagtig ved opmåling og montering.

TIDSFORBRUG:

5-6 timer (eksklusive male- og tørretider)

PRIS:

150-200 kroner

TIPS

Er udgangspunktet en slidt og grim vinduesplade, kan det være svært at fjerne den, uden at karm og lister ødelægges. Men saver du pladen over på midten med et skråt snit og trækker de to halvdele forsigtigt op, kan du være heldig, at det lykkes.

Forberedelse

1 Strimler af mineraluld skubbes på plads rundt om vinduet med en vinkel eller en træpind. Brug lange strimler, så du undgår samlinger (og dermed kuldebroer) i hjørnerne. Husk handsker og åndedrætsværn.

2 Tykkelsen på støttebrættet (B), der skal ligge under vinduespladen (A), findes ved hjælp af en træklods, der svarer til vinduespladens tykkelse. Mål afstanden fra undersiden af klodsen og ned til undersiden af vindueshullet.

3 Støttebrættet (B) lægges på plads. Kontroller med et vaterpas, at brættet er i vage både på langs og på tværs. Juster eventuelt med små brikker af masonit, og skru derefter brættet godt fast med 4 x 55 mm træskruer.

[før]

Det nye vindue er monteret, men arbejdet er ikke slut. For der mangler både lysninger, vinduesplade, indfatninger og afslutninger.

[efter]

Nu ligner det noget. Vinduespartiet med profileret vinduesplade, dekorationsliste, lysninger og indfatninger er i perfekt harmoni med stilen i resten af huset.

Vinduespladen

Vinduespladen udgør den centrale del i vores projekt, og derfor skal den på plads som det allerførste.

Tykkelse og bredde på det stykke træ, som du bruger til vinduespladen, afhænger af vindueshullets størrelse og væggenes tykkelse. Her passede det med en 45 x 145 mm høvlet fyrretræsreglar, der blev savet og høvlet til i en tykkelse, så den kom til at ligge nøjagtig på højde med oversiden af vindueskarmen.

Længde og bredde saves ikke endeligt til med det samme. Her er det nemlig nødvendigt at mærke op, så pladen kommer til at passe nøjagtigt i hullet.

Væggens tykkelse overføres til pladen.

1 Læg vinduespladen (A) så vandret som muligt, og mærk væggenes tykkelse op på pladen. Her vil vi gerne have pladen til at stikke noget ud på hver side af vindueshullet, så inden afmærkning saves den af, så den er cirka 30 cm for lang.

Sav pladen ud med stiksav eller fukssvans.

2 Flyt pladen uden for vindueshullet, og marker præcist, hvor bredt hullet er. Den rektangel, du nu har markeret, svarer til det stykke, som du skal save af pladen.

Udfordring!

1,5 cm afstand fra streg til indfatning.

3 Når vinduespladens præcise længde skal findes, skal du holde tungen lige i munden. Placer et bræt i samme tykkelse som lysningsbrættet og en stump indfatning, og marker 1,5 cm fra indfatningen. Nu har du længden.

4 Med en håndoverfræser fræses en profil på underkanten langs både vinduespladens forkant og begge ender. Det får pladen til at se tyndere og lettere ud og passer flot til den dekorationsliste, som vi sætter på til sidst som afslutning.

5 Vinduespladen monteres. Bor for i pladen til 4-5 skruer, der forsænkes. Vi bruger 6 x 120 mm træskruer, så pladen kommer til at sidde ordentligt fast. Det er vigtigt, så spartelmasse og maling ikke kommer til at sprække senere.

Lysninger

1 Mål op til lysningerne (C) med vinkel og tommestok, og mål op i alle fire hjørner. Læg gerne et par millimeter til, for hvis lysningerne bliver for små, er det nemlig svært at få et flot resultat, når indfatningerne senere skal monteres.

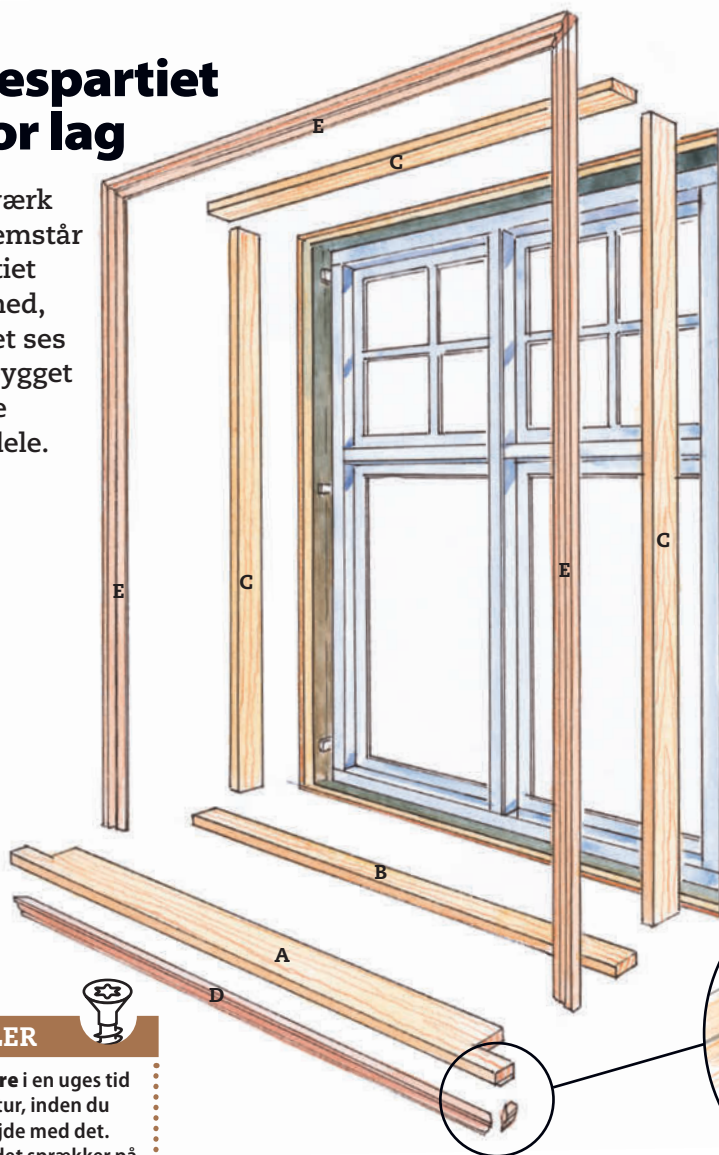
2 Overfør målene til de reglar, der er skåret af i de rigtige længder. Start med at måle til den øverste lysning og derefter de to sider (det er også den rækkefølge, de monteres i). Sav eventuelt lidt uden for stregen, og finjuster derefter med en høvl.

3 Lysningerne skrues fast i karmen. med 6 x 100 mm skruer. Det brugte materiale er forholdsvis tykt (ca. 40 mm) og derfor nemt at skrue ind i karmen. **Vigtigt!** Husk også her at bore for, så skruenhovederne kan forsænkes.

Vinduespartiet – lag for lag

Når alt træværk er malet, fremstår vinduespartiet som en helhed, men som det ses her, er det bygget op af mange forskellige dele.

MATERIALER

Lad træværk tørre i en uges tid ved stuetemperatur, inden du begynder at arbejde med det. Så undgår du, at det sprækker på et senere tidspunkt.

DET HAR VI BRUGT

Materialer

- Vinduesplade (A), tilpasses af 45 x 145 mm høvlet fyrretræsreglar
- Støttebræt (B), 22 mm tykt
- Lysninger (C), 40 mm tykke
- Dekorationsliste (D), 15 x 40 mm
- Indfatninger (E), 95 mm brede

Desuden:

- Blanke dykkere, 14/25 mm
- Træsruer, 4 x 55 mm, 6 x 100 mm og 6 x 120 mm
- Trælim
- Akrylfugemasse
- Isoleringsstrimler
- Knastlak, grunder og maling

Specialværktøj

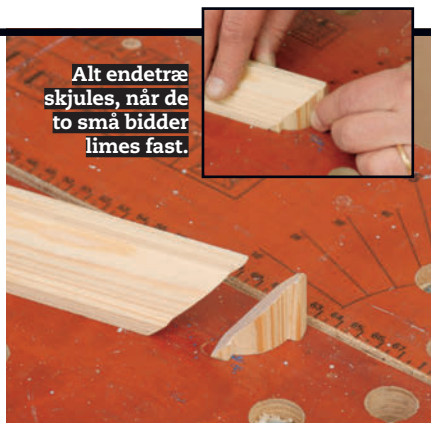
- Elhøv
- Kap/geringssav

Den færdige vinduesplade består af en plade (A) og en liste (D). Listen afsluttes flot i begge ender med en lille stump, der er skåret af på gering.

Dekorationsliste

1 Sav to små bidder af dekorationslisten (D) af på gering (45 grader). De to bidder skal være lige så lange, som listen er tyk, men geringssnittene skal være modsat hinanden, da bidderne skal blive til endestykker, der passer til den lange liste.

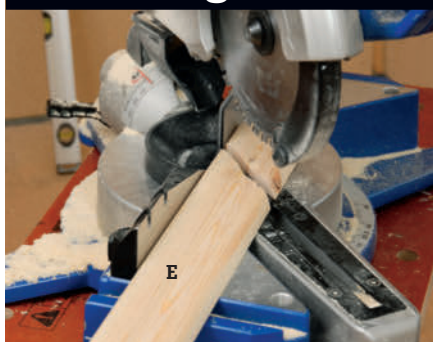

2 Sav dekorationslisten af på gering i begge ender. Den præcise længde finder du ved at måle 2 cm ind fra begge sider på den profil, som du tidligere har fræset på undersiden af vinduespladen. Herefter limes de to små bidder fast.

3 Dekorationslisten gøres fast med dykkere. Men vent lige en halv times tid, efter at du har gjort de små endestykker fast, så du er sikker på, at limen er helt tør.

Indfatninger

1 Nu mangler kun indfatningerne (E). Vi har valgt en almueliste, fordi den passer godt til husets øvrige indfatninger og paneler. Mål ud til den øverste indfatning først, og sav den af i gering (45 grader) i hver ende.

2 Den øverste indfatning monteres løst med dykkere. Vi vælger at rykke den 10 mm ind fra lysningens kant. På den måde ses eventuelle ujævnheder ikke så tydeligt, og vi får en ekstra skyggenot.

3 Nu saves de to sideindfatninger ud. Og først når de er tilpasset og justeret på plads, skal du gøre øverste indfatning fast med dykkere og derefter fortsætte med sideindfatningerne. Brug en dyknagle til de sidste par slag.

Slibning og maling

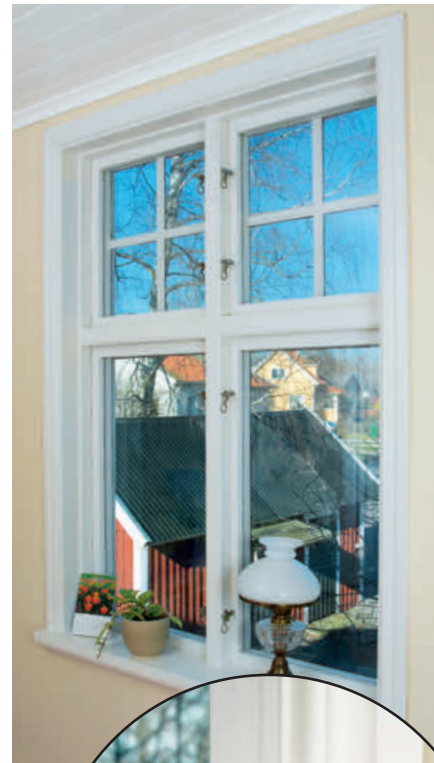
Når delene er gjort fast, slibes alt træværk helt glat. Her kan det godt betale sig at være grundig, da du ikke kan skjule eventuelle ujævnheder med maling – ligegyldigt hvor mange gange du maler.

Alle samlinger skal spartles efter grundmaling, men inden slutmaling. Til langt det meste bruges almindelig akrylfugemasse, men fugen mellem karm og vinduesplade stiller ekstra store krav til elasticitet, hvis ikke den skal sprække. Så her skal du bruge en fugemasse baseret på MS-polymer.

Straks efter fugning skal du fjerne overskydende fugemasse med en køkkensvamp. Hvis den når at tørre, er det næsten umuligt at få den væk.

1 Vinduespladen slibes, når du har spartlet samlingen mellem karm og plade. Det kan være svært at få et perfekt resultat første gang, så regn derfor med, at det kan være nødvendigt at spartle og slibe mindst to gange til.

SÅ FLOT BLIVER DET!
Efter maling fremstår vinduesplade og dekorationsliste som et samlet hele.

2 Vinduespartiet grundes, hvorefter alle søm- og skruehuller i lysninger og indfatninger spartles. Inden grundmaling stryges eventuelle knaster med knastlak, så du slipper for, at harpiks trænger igennem.

Fugerne glattes bedst med en spartelbrik.

3 Fyld sprækker i samlingerne med akrylfugemasse. Fug lidt ad gangen, så fugemassen ikke størkner, inden du når at glatte den ud. Når fugemassen er gennemtør, males hele vinduespartiet med 2-3 lag slutmaling.